

Construirea unei teologii biblice

Îndrumar de studiu

LECTȚIA
TREI

DEZVOLTĂRI DIACRONICE
ÎN VECHIUL TESTAMENT

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

Îndrumar de studiu

Cuprins

Schemă.....Error! Bookmark not defined.

Notițe.....Error! Bookmark not defined.

Întrebări recapitulative.....Error! Bookmark not defined.3

Întrebări aplicative.....Error! Bookmark not defined.

Modul de utilizare al acestei lecții și a îndrumarului de studiu

- **Înainte de urmărirea lecției filmate**
 - **Pregătire** — Terminați toate lecturile recomandate.
 - **Programați-vă pauze** — Analizați schema și codurile de timp pentru a stabili unde să începeți și unde să terminați o anumită porțiune a lecției. Lecțiile IIM au foarte multe informații, așa că s-ar putea să doriți să vă programați niște pauze. Acestea ar trebui programate la titlurile importante din schemă.
- **Când urmăriți lecția filmată**
 - **Notițe** — Folosiți secțiunea Notițe pentru a urmări lecția și a lua notițe suplimentare. Mare parte a ideilor principale sunt deja rezumate în notițe, dar asigurați-vă că adăugați la ele propriile notițe. Ar trebui să adăugați și informații detaliate care să vă ajute să vă amintiți, să descrieți și să susțineți ideile principale.
 - **Opriti/rulați din nou porțiuni din lecție** — S-ar putea să vă fie de folos să opriți sau să rulați din nou filmul în anumite puncte pentru a lua notițe suplimentare, a recapitula concepte dificile sau a discuta puncte de interes.
- **După urmărirea lecției filmate**
 - **Întrebări recapitulative** - Întrebări legate de conceptele de bază ale lecției. Răspundeți la întrebările recapitulative în spațiul corespunzător. La întrebările recapitulative ar trebui să se răspundă individual, nu în grup.
 - **Întrebări aplicative** - Întrebări care fac legătura între conținutul lecției și viața, teologia și slujirea creștină. Întrebările aplicative sunt indicate pentru discuții în grup, teme scrise și testări. Pentru teme scrise, este recomandat ca răspunsurile să nu depășească o pagină.

Schemă

- I. Introducere (0:28)
- II. Orientare (4:09)
 - A. Diacronic (4:40)
 - 1. Contrastul (5:09)
 - 2. Interdependența (7:44)
 - B. Dezvoltare (9:38)
 - 1. Scopurile divine (10:17)
 - 2. Providența divină (12:52)
 - C. Exemplu (16:50)
- III. Dezvoltări epocale (22:18)
 - A. Accente variate (23:42)
 - 1. Legămintele universale (25:44)
 - 2. Legămintele naționale (29:41)
 - 3. Noul Legământ (33:42)
 - B. Unitatea organică (37:54)
 - 1. Administrația Împărăției (38:46)
 - 2. Autoritatea dăinuitoare (40:43)
 - 3. Aplicație extinsă (44:12)
- IV. Dezvoltări tematice (48:51)
 - A. Tematici tradiționale (50:22)
 - B. Tipologia (55:09)
 - 1. Definiție (56:28)
 - 2. Caracteristici (61:08)
 - 3. Identificare (76:47)
- V. Concluzie (91:18)

Notițe

I. Introducere

Teologia biblică se focalizează asupra modului în care s-a dezvoltat teologia Vechiului Testament de-a lungul timpului.

Evoluția diacronică: modalitățile în care au crescut sau s-au dezvoltat structurile teologice de-a lungul timpului.

II. Orientare

A. Diacronic

Din termenii grecești:

- *Dia* - prin, de-a lungul
- *Chronos* - timp

Conceptul de „diacronic” arată către felul în care s-a transformat, s-a schimbat sau s-a dezvoltat teologia Vechiului Testament de-a lungul timpului.

1. Contrastul

- Sinteza sincronică: (scene dintr-un film) structuri teologice care au apărut în anumite perioade de timp istorice.
- Abordarea diacronică: (povestea unui film) modul în care s-au desfășurat, progresiv, structurile teologice, de-a lungul timpului.

Exemplu:

Exodul 1:1 - 19:1 (eliberarea lui Israel din Egipt)

- Abordarea sincronică: ce a făcut și a spus Dumnezeu în acea perioadă?
- Abordarea diacronică: Ce schimbări s-au produs în teologie ca urmare a acestui eveniment?

2. Interdependență

În abordarea Scripturii, teologii biblici alternează între cele două abordări, sincronică și diacronică.

- Analiza sincronică precede chiar și o foarte scurtă sinteză sincronică

- Când avem în vedere perioade de timp foarte lungi, analiza diacronică depinde de sinteza sincronică

B. Dezvoltare

1. Scopurile divine

Totul în istorie, inclusiv schimbările în teologie, contribuie la împlinirea obiectivului neabătut al lui Dumnezeu pentru creație.

Obiectivele lui Dumnezeu în istorie nu sunt doar cele generale și pe termen lung, ci și specifice și pe termen scurt:

- Împărăția lui David (termen scurt)

- Împărăția universală a lui Dumnezeu (termen lung)

2. Providența divină

Aceste evoluții au avut loc în conexiune cu implicarea providențială a lui Dumnezeu în istorie.

- Așteptate
- Inexplicabile
- Sensibile

C. Exemplu

Matei 19:3-9 (învățătura lui Isus despre divorț)

Isus oferă un scurt sumar sincron ic al căsniciei, bazat pe primele capitole din Geneza.

Isus explică faptul că, între momentul creației și perioada lui Moise, a avut loc o evoluție diacronică semnificativă în teologia Vechiului Testament.

Isus a văzut căsătoria și divorțul în lumina evoluției diacronice a teologiei Vechiului Testament.

III. Dezvoltări epocale

Teologii biblici descriu adesea evoluția teologiei vechi-testamentare în funcție de modul în care revelația divină a împărțit istoria în perioade sau epoci.

A. Accente variate

Vom ilustra schimbările epocale, revenind la influența legămintelor divine.

1. Legămintele universale

Între Dumnezeu și întreaga omenire:

- Adam - legământul fundamentelor

- Noe- legământul stabilității

2. Legămintele naționale

Între Dumnezeu și Israel:

- Avraam - legământul promisiunii
- Moise - legământul legii
- David - legământul stăpânirii

3. Noul legământ

Ultimul legământ major menționat în Vechiul Testament.

- Ieremia 31: 31

Legământul împlinirii:

- Prima venire a lui Hristos
 - Răscumpărarea
 - Învierea
 - Înălțarea
 - Duhul Sfânt
 - Faptele Apostolilor

- Răspândirea credinței

- Revenirea lui Isus

Cele 6 legăminte majore ne oferă modalitatea de a înțelege diversele accente ale diferitelor perioade istorice majore ale Vechiului Testament.

B. Unitatea organică

Epocile istorice ale Vechiului Testament sunt legate una de alta, într-un proces unitar și continuu, precum etapele de dezvoltare ale unui organism viu.

1. Administrația Împărăției

Legămintele divine majore din Scriptură servesc ca principale mijloace pe care le folosește Dumnezeu pentru conducerea Împărăției Lui, în diversele ei etape istorice.

Toate legămintele Vechiului Testament au în comun același obiectiv suprem: răspândirea Împărăției glorioase a lui Dumnezeu pe tot pământul.

Ordinea apariției legămintelor din Vechiul Testament arată unitatea lor.

- Adam
- Noe
- Avraam
- Moise
- David
- Noul Legământ

2. Autoritatea dăinuitoare

Autoritatea legămintelor anterioare se transmite totdeauna și legămintelor de mai târziu.

- Moise a considerat că legămintele divine încheiate înainte de el aveau autoritate și în zilele lui.
- Legământul cu Moise a avut autoritate și după perioada lui.

3. Aplicație extinsă

Principiile fiecărei epoci trebuia să fie aplicate în moduri potrivite și pentru perioadele de mai târziu.

Poporul lui Dumnezeu trebuie să țină minte:

- să nu se comporte ca și cum ar fi trăit într-o perioadă anterioară a legământului
- să nu uite niciodată înțelepciunea învățăturilor lui Dumnezeu din trecut

De exemplu:

- Noe - accentul pe stabilitatea naturii
- Avraam - aplicat patriarhilor lui Israel

- Moise - văzut în lumina Legii revelate a lui Dumnezeu

- David - văzut în lumina regalității lui David

IV. Dezvoltări tematice

Evoluția teologiei Vechiului Testament poate fi descrisă în termenii anumitor subiecte sau teme.

A. Tematici tradiționale

Teme ale teologiei sistematice tradiționale:

- Teologie propriu-zisă (doctrina despre Dumnezeu)
- Antropologie (doctrina despre om)
- Soteriologie (doctrina despre mântuire)
- Eclesiologie (doctrina despre biserică)
- Escatologie (doctrina despre lucrurile de la sfârșit)

Din timp în timp, teologii biblici au urmat aceste categorii fundamentale din cel puțin două motive:

- Utilitatea

- Pentru a oferi informație exegetică necesară teologiei sistematice

Evoluția diacronică: cum s-a dezvoltat sau cum s-a maturizat o anumită doctrină de-a lungul istoriei schimbărilor teologice din Vechiul Testament?

De exemplu: teologia propriu-zisă

B. Tipologia

1. Definiție

Definiție generală: orice evoluție diacronică a subiectelor teologice ale Vechiului Testament.

Teologia biblică reprezintă studiul evoluției diacronice dintre structurile teologice în strânsă legătură cu persoane, instituții și evenimente semnificative din Scriptură.

Exemple:

- Romani 5:14 (Adam și Hristos)
- 1 Petru 3:20-21 (botezul și potopul lui Noe)
- Coloseni 2:17 (Legea și Hristos)
- Ioan 3:14-15 (șarpele și răstignirea)

2. Caracteristici

a. Figuri de vorbire

Comparațiile sunt modalități indirecte de descriere a anumitor lucruri prin compararea lor cu altceva.

Trei elemente principale:

- Imaginea (tipul)

- Tema (antitipul)

- Puncte de comparație

b. Varietatea elementelor

Trei grupuri de bază:

- Persoane
 - Ființe umane
 - Creaturi spirituale
 - Dumnezeu
 - Aspecte ale creației (personificate)

- Instituții
 - Locații
 - Ritualuri
 - Organizații
 - Clădiri

- Evenimente
 - Întâmplări istorice

c. Structurile teologice

Tipologiile biblice compară totdeauna structurile teologice care sunt în strânsă legătură cu elementele lor.

Când autorii biblici menționează anumite persoane, instituții sau evenimente, ca elemente tipologice, ei au în vedere structurile teologice mai ample decât elementele prezentate.

Exemple:

- Romani 5:14 (Adam și Hristos)

- 1 Petru 3:20-21 (potopul lui Noe și botezul creștin)

d. Dezvoltarea teologică

Tipologiile biblice reflectă totdeauna evoluțiile diacronice.

Romani 5:14-15 (Adam și Hristos)

- Asemănări:

- Deosebiri:

e. **Tipologii în serie**

Adesea, tipologiile apar în serie.

Exemplu: închinarea în Vechiul Testament

- Grădina Eden

- Primele altare

- Cortul Întâlnirii

- Templul din Ierusalim

- Templul lui Zorobabel

3. Identificare

a. Anticiparea

Când tipurile apar în istoria Vechiului Testament, rolul lor era acela de a arăta către viitoare antitipuri.

Perspectiva recentă:

„Intertextualitate” - tratează tipologiile ca fenomene literare, modalitățile în care un text biblic tratează un alt text biblic.

Autorii Noului Testament:

„Interactualitate” - realități istorice care anticipează realitățile istorice viitoare ca anti-tipuri ale lor.

- Romani 5:14

- Coloseni 2:17

Dumnezeu a transmis anumite revelații speciale anumitor indivizi, lucru care i-a ajutat să aibă o anumită cunoștință despre viitor.

- Profeti
- Alte personaje importante ale Vechiului Testament

Tipurile vechi-testamentare au fost asociate cu structuri ale căror evoluții ulterioare Dumnezeu le revelase deja.

Exemple:

- Geneza 1:28
- Geneza 15:18
- Psalmul 72:11, 17

b. Reflecția

Identificarea modului în care majoritatea tipurilor evoluează în anti-tipurile lor presupune o reflecție dintr-o perspectivă ulterioară.

Tipurile arată, de obicei, diferit de anti-tipurile pe care ele anticipează, astfel încât anticiparea evoluției lor este aproape imposibilă.

- Potopul lui Noe și botezul creștin
- Șarpele de aramă și crucificarea lui Hristos
- Ghinda și stejarul

În loc să încercăm să înțelegem tipurile și anti-tipurile prin anticiparea modului în care cele dintâi se vor transforma în cele din urmă, trebuie să ne bazăm pe un proces de reflecție.

Deși tipurile anticipează cu adevărat anti-tipurile, în mod normal nu puteam identifica această asociere decât după apariția celor din urmă în istorie.

Identificarea tipologiilor este o parte importantă a studiului evoluției diacronice a Vechiului Testament.

V. Concluzie

9. Ce este tipologia biblică și de ce este importantă pentru teologia biblică? Dați câteva exemple.
10. Care sunt cinci trăsături importante ale tipologiei biblice și cum putem identifica tipologiile în Vechiul Testament?

Întrebări aplicative

1. Ce face ca înțelegerea modului în care teologia biblică s-a dezvoltat de-a lungul timpului să fie atât de importantă pentru noi, în căutarea de a aplica Vechiul Testament la viața noastră sau de a-l preda altora?
2. În ce mod putem interpreta sau aplica greșit Biblia, dacă nu înțelegem modul în care a evoluat teologia biblică de-a lungul vremii?
3. În ce fel ne servește ca exemplul modul în care a descris Isus evoluția diacronică a căsniciei, în efortul nostru de a face teologie biblică astăzi?
4. Cum trebuie să aplică textele vechi-testamentare privitoare la anumite aspecte (sacrificii, templu, masa de Paști) în slujbele bisericești de astăzi, din Noul Legământ?
5. Cum pot fi ispitiți creștinii de astăzi să se comporte ca și când s-ar afla într-o epocă anterioară a istoriei răscumpărării, înainte de venirea lui Hristos?
6. Cum pot fi ispitiți creștinii să uite înțelepciunea transmisă de Dumnezeu în legământele anterioare?
7. Care este importanța înțelegerii modului în care Scriptura utilizează tipologiile, pentru studiul Bibliei?
8. Cum ne îndreaptă tipologia către realitățile pe care le vom experimenta la revenirea lui Hristos și cum ne poate oferi lucrul acesta speranță în prezent?
9. Care este cel mai important lucru pe care l-ați învățat din această lecție?
10. Ce domenii de studiu credeți că trebuie să urmați după această lecție?